

बाह्यस्थ संस्थेकडून तसेच राज्य निधी
असोसिएशन मार्फत नियुक्त कर्मचाऱ्यांचे
बदली धोरण निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग (रोहयो)

शासन परिपत्रक क्रमांक :- मग्रारोहयो २०२२/प्र.क्र.१६०/रोहयो ७

नविन प्रशासन भवन, १६ मजला,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २४ मे, २०२२

- वाचा :-** १) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा - २००५,
२) महाराष्ट्र रोजगार हमी अधिनियम (सुधारित) कायदा - २०१४,
३) शासन परिपत्रक क्रमांक मग्रारोहयो-२०१०/प्र.क्र.०७/रोहयो १०अ
दिनांक १६ डिसेंबर, २०१०
४) मगाराग्रारोहयो राज्य निधी असोसिएशनच्या राज्य नियामक मंडळाच्या
दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१९ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त
५) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारो २०२०/प्र.क्र.३०/रोहयो-७ दि. ११ नोव्हेंबर, २०२०
६) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारो २०२०/प्र.क्र.७७/रोहयो-७ दि. २५ ऑगस्ट, २०२१
७) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारो २०२१/प्र.क्र.९२/रोहयो-७ दि. १६ नोव्हेंबर, २०२१

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यात मागील दिड ते दोन वर्षांपासून मनरेगा या योजनेच्या अंमलबजावणीत
आमुलाग्र बदल करू पाहत आहे. या बदलात मनरेगास फक्त अंगमेहनतीची रोजगार देणारी योजना
म्हणून न पाहता विकासाची योजना म्हणून पाहण्याचा दृष्टिकोन देण्यात आलेला आहे. जेणेकरून
भविष्यात राज्यातील जनतेला अंगमेहनतीची कामे करावे लागू नये.

दृष्टिकोणातील या बदलामुळे "मी समृद्ध तर गाव समृद्ध आणि गाव समृद्ध आणि पर्यायाने माझा
महाराष्ट्र समृद्ध" ही संकल्पना समोर आली आहे. त्यातच "प्रत्येक कुटुंब लखपती" हा विचार पण रुजत
चाललेला आहे, याचा परिणाम म्हणून मनरेगा अंतर्गत यंत्रणेला आधीच्या तुलनेत खूप अधिक प्रमाणात
वैयक्तिक लाभाची प्रकरणे हाताळावी लागत आहेत.

सध्या यंत्रणेतील जवळ-जवळ सर्वच लोक सुरुवातीच्या पदस्थापनेच्या ठिकाणी आधीच कमी
क्षमतेच्या कामाच्या सवयीप्रमाणे कार्यरत आहे, कार्याचे प्रमाण वाढले म्हणून प्रत्येक ठिकाणापासून अधिक
पदे भरण्याची मागणी होत आहेत. खऱ्या अर्थाने बदललेल्या परिस्थितीत कामाची दक्षता वाढवण्याची
आवश्यकता आहे, तसेच आधीच्या कुर्मगतीने कार्य करण्याच्या सवयीत बदल करण्याची गरज आहे, हे
अधिकांश लोकांच्या लक्षात येत नाहीत. ही बदललेली परिस्थिती लक्षात येण्यासाठी, कामाचे स्थान
बदलल्यास नवीन कार्यालय, नवीन कार्यालयातील लोक, नवीन गावे व नवीन लाभार्थी सोबतच
बदललेली कार्याची गती आणि दक्षता हे समजण्यास सर्वांना मदत होईल.

त्याचप्रमाणे काही कर्मचाऱ्यांच्या विरोधात तक्रारी प्राप्त होतात. काही तक्रारी ह्या गंभीर स्वरूपाच्या असतात तर काही तक्रार तेथील लोकांसोबत बिघडलेल्या संबंधांमुळे होतात. गंभीर तक्रारी असल्यावर चौकशीअंती कर्मचाऱ्यांना सेवेतून कमी करण्याची तरतूद आहे. तसेच तक्रार गंभीर नसल्यास, तथापि, तक्रारीत तथ्य असल्यास आजरोजी संबंधित कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत प्रशासनाच्या हातात कोणतीही तरतूद उपलब्ध नाही.

उपरोक्त दोन कारणांनी राज्य निधी असोसिएशन मार्फत तसेच बाह्यस्थ संस्थेकडून नियुक्त कर्मचा-यांचे बदली धोरण आखण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. सबब शासन खालीलप्रमाणे बदली धोरण आखत आहे.

शासन परिपत्रक

- १) राज्य निधी असोसिएशन मार्फत तसेच बाह्यस्थ संस्थेमार्फत नियुक्त कर्मचा-यांना एका ठिकाणी पाच वर्षापेक्षा अधिक कालावधी झाल्यावर त्यांची बदली करण्यात येईल.
- २) कर्मचा-यां विरुद्ध तक्रार प्राप्त झाल्यास आणि चौकशी अंती त्यात तथ्य आढळून आल्यास आणि तक्रारीचे स्वरूप गंभीर नसल्यास सदर कर्मचा-यांची बदली पाच वर्षांच्या आत सुद्धा करता येईल.
- ३) या बदल्या शक्यतो जवळच्या तालुक्यात किंवा जिल्ह्यात करण्यात येईल. तथापि प्रशासकीय दृष्ट्या हे शक्य होत नसल्यास राज्यात कुठेही बदली करण्यात येईल.
- ४) काही कर्मचा-यांनी त्यांच्या सोयीच्या हिशोबाने बदलीसाठी अर्ज केल्यास मागितल्या बदलीच्या ठिकाणी पद रिक्त असल्यास किंवा नवीन पद तयार होत असल्यास अशा विनंती बदल्या करण्यात येतील.
- ५) बदली साठी राजकीय दवाब किंवा अन्य कोणत्याही गैरमार्गाने दवाब आणल्यास शासन निर्णयातील नियमानुसार कारवाई केली जाईल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२२०६२४१३१५५४०६१६ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने.

(नंद कुमार)

अपर मुख्य सचिव (रोहयो), महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव.

२. मा.राज्यमंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. अपर मुख्य सचिव (रोहयो), यांचे स्वीय सहायक .
४. सर्व विभागीय आयुक्त
५. आयुक्त, कृषी आयुक्तालय, पुणे.
६. आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना-महाराष्ट्र, नागपूर
७. सर्व जिल्हाधिकारी
८. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
९. सर्व उपायुक्त (रोहयो), विभागीय आयुक्त कार्यालये.
१०. संचालक (फलोत्पादन), कृषी आयुक्तालय, पुणे.
११. संचालक (मृद संधारण), कृषी आयुक्तालय, पुणे.
१२. मुख्य अभियंता (मृद व जलसंधारण) सर्व.
१३. सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी
१४. सर्व जिल्हा रेशीम अधिकारी.
१५. सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)
१६. सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (नरेगा, ग्रामपंचायत)
१७. सर्व गटविकास अधिकारी, नरेगा
१८. उपवनसंरक्षक (सर्व)
१९. उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण (सर्व)
२०. वित्त विभाग (अर्थ-१६ , व्यय-८)
२१. नियोजन विभाग (का.१४३४ व का.१४२४)
२२. निवड नस्ती, रोहयो - ७.